

Till Patientförsäkringscentralen anmälda fall enligt år för avgörande 2014–2019

Trygghet för patienter och vårdpersonal

Vi handhar centraliserat ersättningarna för patientskador i Finland.
Vi arbetar för patienternas och vårdpersonalens trygghet och tar fram nyttig information till stöd för utvecklingen av försäkringssystemet och patientsäkerhetsarbetet.

4.3.2020

Kontakt

Patientförsäkringscentralen
Östersjögatan 11–13
00180 HELSINGFORS

tfn 040 450 4700/kommunikation

Vid användning av material ska källan nämnas.

Förord

Det lagstadgade patientförsäkringssystemet infördes i Finland när patientskadelagen (585/1986) trädde i kraft den 1 maj 1987. Lagen var den första i sitt slag i världen och den medförde en betydlig förbättring av patienternas rättsskydd. Innan patientskadelagen infördes måste den skadelidande ansöka om ersättning för personskador i samband med hälso- och sjukvård direkt hos den som vållat skadan, och i sista hand på rättslig väg.

Numera har alla nordiska länder ett liknande patientförsäkringssystem, vars uppgift är att opartiskt och utan att skuldbelägga vårdpersonal behandla anmälningar om patientskador i verksamhet inom hälso- och sjukvården och betala lagstadgade ersättningar till de skadelidande. Trots att många projekt för att införa lagstadgade patientförsäkringsskydd har pågått i flera europeiska länder under de senaste åren, är patientförsäkringar fortfarande ovanliga utanför Norden: det finns enstaka lagstadgade eller frivilliga ersättningssystem för ersättning av personskador som orsakas i samband med hälso- och sjukvård, men de är inte nödvändigtvis lika täckande i fråga om ersättningsgrunder och -belopp som de nordiska ländernas system.

Ifjol vändes ett nytt blad i patientförsäkringens historia när riksdagen den 11 mars 2019 godkände regeringens proposition till riksdagen med förslag till patientförsäkringslag (RP 298/2018 rd) och republikens president stadfäste de lagar som an knyter till reformen den 22 augusti 2019. Den nya patientförsäkringslagen (948/2019), lagen om Patientförsäkringscentralen (949/2019) samt lagen om trafik- och patientskadenämnden (959/2019) träder i kraft den 1 januari 2021.

I den nya patientförsäkringslagen stärks ersättningssökandens rättsskydd ytterligare när bestämmelserna om ersättningsförfarandet preciseras och regleringen gällande ersättningssgilla skador utvidgas så, att även skador som orsakas av produkter som implanteras permanent i kroppen, såsom ledproteser, i fortsättningen kan ersättas under vissa förutsättningar. Även behövlig yrkesinriktad rehabilitering till följd av en patientskada kommer i fortsättningen att vara ersättningssgill. Den nya lagstiftningen medför inga väsentliga förändringar i de övriga ersättningsgrunderna eller i Patientförsäkringscentralens (PFC) ställning. PFC handlägger och avgör även i fortsättningen alla anmälningar om patientskador i samband med hälso- och sjukvård som getts inom den offentliga och den privata sektorn. En opartisk behandling av skadeärenden som sker utanför vårdprocessen ger även i fortsättningen trygghet för både patienter och vårdpersonal.

PFC har under sina nästan 33 verksamhetsår avgjort cirka 220 000 fall som rapporterats till den och av dessa har cirka 73 000 bedömts vara ersättningssgilla. Till skadelidande har sammanlagt nästan 600 miljoner euro betalats i ersättningar. De kostnader som skadorna har orsakat hälso- och sjukvården samt samhället är dock mångfalt högre.

Som motvikt till ett fungerande ersättningssystem är det också viktigt att man arbetar för att förebygga skador och höja patientsäkerheten, så att man framöver kan undvika mänskligt lidande och extra kostnader. Hälso- och sjukvård är alltid förknippad med risker, och fel kan uppkomma, men av fel kan och ska man ta lärdom. Patientförsäkringscentralen tillhandahåller till exempel för sjukvårdsdistrikten detaljerade uppgifter om skador som har inträffat på deras områden som stöd för kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet inom hälso- och sjukvården. PFC:s skadematerial får även användas av forskare i patientsäkerhetsfrämjande syften.

Patientförsäkringscentralens skadestatistik ger en intressant bild av den finländska hälso- och sjukvården och dess utveckling. Den här årsrapporten innehåller information om fall som anmälts, avgjorts och ersatts åren 2014–2019 samt en utförligare årsstatistik över de ersättningssgilla patientskador som avgjorts och de ersättningar som utbetalats under 2019.

Vi publicerar årligen i början av året en årsstatistik över det gångna året samt halvårsvis i delårsrapporten aktuell statistisk information om skadeutvecklingen under det innevarande året.

Helsingfors mars 2020.

Minna Plit-Turunen
Direktör
Patientförsäkringscentralen

Innehåll

1	Anmälda patientskador	5
2	Avgjorda fall och ersättningsgilla patientskador	6
3	Ersättningsgilla patientskador enligt skadeplats	8
4	Ersättningsgilla patientskador vid olika åtgärder och grundsjukdomar	9
5	Ersättningsgilla patientskador åren 2014–2016 i relation till antalet utförda åtgärder	12
6	Utbetalda ersättningar från patientförsäkringen	14

Tolkning av statistiken

- Skadestatistiken bygger på fall som har anmälts, registrerats och avgjorts under granskningsperioden. Eftersom statistikuppgifterna kompletteras under handläggningen av ersättningar, kan det i siffrorna från tidigare år finnas små avvikelser jämfört med siffrorna i tidigare årsrapporter.

Anmälda patientskador

- En skadeanmälan kan gälla flera olika vårdenheter. Av försäkringstekniska orsaker registreras dessa vårdenhetsvis som olika skadeanmälningar. År 2019 lämnade 7 645 olika personer in skadeanmälningar och utifrån anmälningarna registrerades 9 556 olika fall. En skadeanmälan gällde därmed i genomsnitt 1,2 skadeplatser.
- Ibland upptäcker man först i samband med handläggningen av skadeärendet att ärendet bör undersökas mer omfattande än vad som anges i anmälan. Därför kan antalet anmälda fall öka när handläggningen framskrider, och nya fall kan även registreras för tidigare skadeår. Till exempel vid sammanställningen av denna årsrapport var antalet registrerade skadeanmälningar under 2018 sammanlagt 8 685, medan antalet i årsrapporten för 2018 var 8 522.

Avgjorda fall och ersättningsgilla patientskador

- Av de fall som avgjordes 2019 hade något under hälften anmälts förra året. Fall som anmäls kan ha inträffats flera år tidigare, eftersom det är möjligt att ansöka om ersättning inom tre år från det att den skadelidande fick kännedom om skadan.
- Varje registrerat fall avgörs som ett separat ärende. År 2019 gavs avgöranden till sammanlagt 7 601 personer, och dessa fick sammanlagt 9 594 beslut om ersättningsgillheten för den anmälda skadan.
- Om den skadehelhet som patienten anmäler gäller två olika vårdenheter och en patientskada konstateras ha skett endast på den ena enheten, statistikförs ärendet som både ett fall som har fått avslag och ett som har fått ersättning. År 2019 bedömdes 2 331 fall som ersättningsgilla, vilket är 24,3 procent av alla avgjorda fall. Ett positivt avgörande för minst en vårdenhet gavs till sammanlagt 2 162 olika ersättningssökanden dvs. till 28,4 procent av dem vars ärende avgjordes 2019.

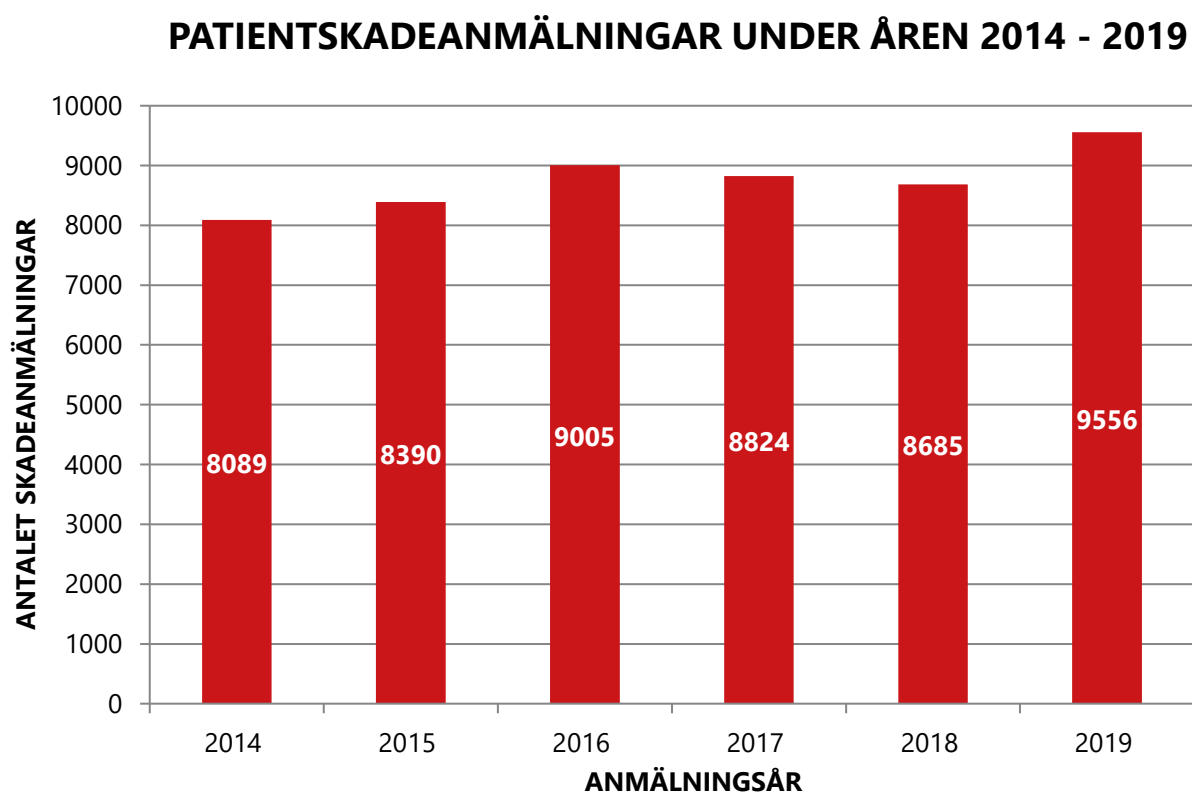
1 Anmälda patientskador

Antalet anmälda patientskador steg under det gångna årtiondet med över 30 procent. År 2019 lämnade 7 645 olika personer in skadeanmälningar och anmälningarna gällde 9 556 olika vårdenheter eller -händelser. En anmälares anmälan gällde därmed i genomsnitt 1,2 olika vårdenheter eller -händelser.

Antalet anmälda skador är högre än någonsin under Patientförsäkringscentralens över 32 år långa verksamhetshistoria. Det är dock bra att komma ihåg att en skadeanmälan inte är samma sak som en ersättningsgill patientskada: att antalet anmälningar ökar innebär inte i sig att det relativt sett har inträffat fler ersättningsgilla patientskador än tidigare.

Det ökade antalet anmälningar antas i första hand bero på att antalet vårdkontakter och åtgärder inom hälso- och sjukvården har ökat. Under de senaste tio åren har också intresset för hälso- och sjukvårdsfrågor och kännedomen om patientförsäkringen ökat till följd av omfattande diskussioner i offentligheten om hälso- och sjukvården samt patientsäkerheten bland annat i samband med vårdreformen. Det har också konstaterats att diskussioner i offentligheten om enskilda vårdfel och patientskador och på senare tid även diskussionerna om missförhållanden på äldreboenden ökar antalet anmälningar. En orsak till det ökade antalet anmälningar under 2019 var också att det för första gången var möjligt att under hela året göra skadeanmälningar elektroniskt på Patientförsäkringscentralens webbplats.

När man granskar statistiken bör man komma ihåg att en skadeanmälan i regel ska göras inom tre år från det att patienten fått kännedom om skadan. Därför gäller de anmälningar som har tagits emot inte alltid vård som har getts samma år, vilket innebär att de förändringar som har skett inom hälso- och sjukvården framkommer med fördröjning i statistiken.

2 Avgjorda fall och ersättningsgilla patientskador

År 2019 gavs 9 594 avgöranden om huruvida den anmälda skadan är ersättningsgill. Antalet skador som bedömdes vara ersättningsgilla var 2 331 dvs. 24,3 procent av de avgjorda fallen. Dessutom bedömdes 113 fall uppfylla kraven för ersättning, men den skada som hade orsakats var så obetydlig att ingen ersättning betalades ut.

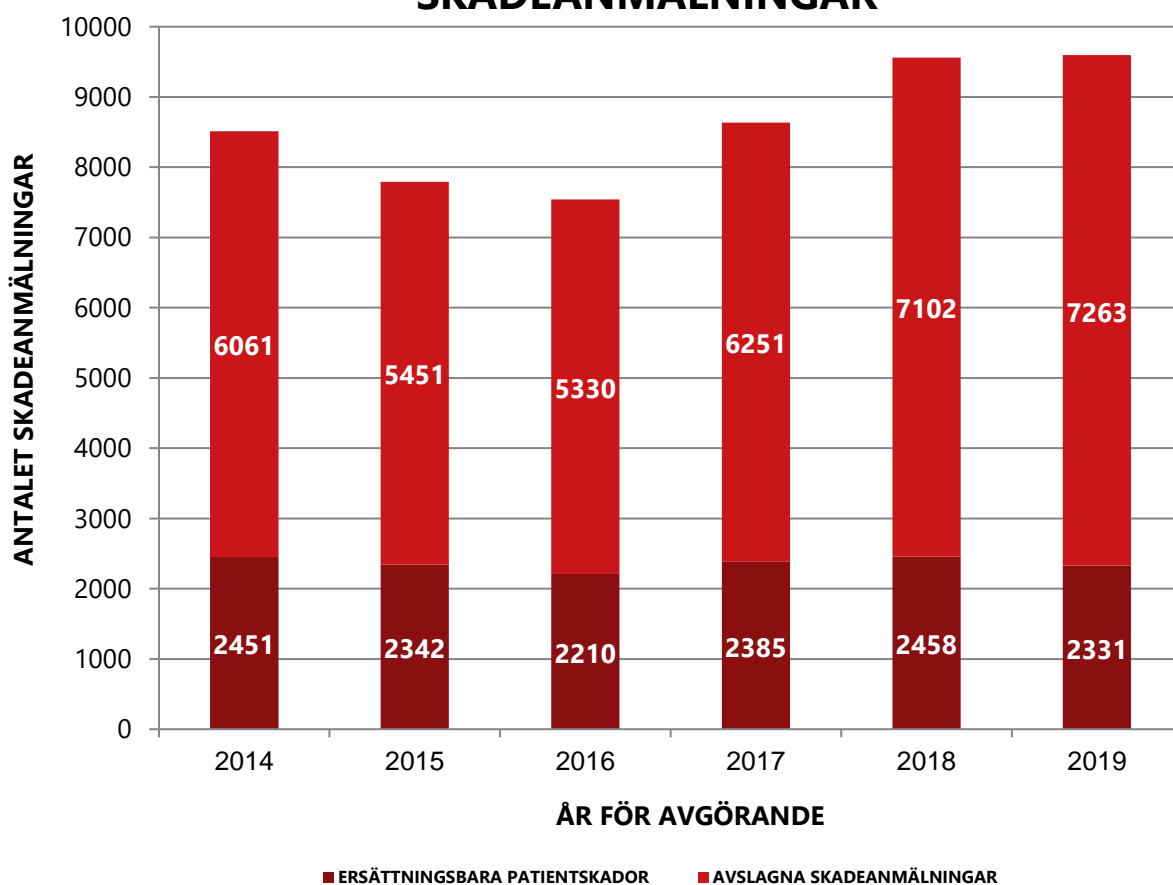
Ersättningsbeslut gavs till 7 601 olika ersättningsökanden. Av dessa fick 28,4 procent ett positivt ersättningsbeslut för minst en vårdenhet.

Den överlägset största delen (93,5 %) av de ersättningsgilla skadorna ersattes som s.k. behandlingsskador. I dessa fall är ersättningsgrunden att en erfaren yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården hade kunnat förfara på ett annat sätt och att skadan därmed skulle ha kunnat undvikas. Den näst vanligast orsaken till ersättning var infektionsskador (4,1 %). Andelen fall som ersattes på andra grunder var relativt liten (2,4 %).

Den vanligaste motiveringen till negativa beslut (34,7 %) var att den skadliga följden inte hade kunnat undvikas genom ett annat förfarande eller att infektionen bedömdes vara av sådant slag att patienten måste tolerera den som en medicinskt motiverad risk i samband med vården och behandlingen.

Vid årliga jämförelser av antalet ersättningsgilla och avslagna fall samt ersättningsgrunder bör man observera att siffrorna för olika år inte direkt kan jämföras med varandra. Antalet påverkas i hög grad av hur många ersättningsbeslut som har fattats sammanlagt under ifrågavarande år. Dessutom bör man komma ihåg att de avgöranden som gavs 2019 i huvudsak gäller vård och behandlingar som har utförts under tidigare år.

UNDER ÅREN 2014-2019 AVGJORDA SKADEANMÄLNINGAR

AVGJORDA PATIENTSKADEANMÄLNINGAR 2014–2019

ERSÄTTNINGSBESLUT	BESLUTSÅR					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ERSÄTTNINGSGILLA PATIENTSKADOR						
- BEHANDLINGSSKADOR	2 257	2 172	2 044	2 174	2 264	2 179
- MATERIALSKADOR	14	8	5	13	16	19
- INFEKTIONSSKADOR	133	119	123	154	135	95
- OLYCKSFALLSSKADOR	21	23	23	24	28	21
- BRANDSKADOR	0	0	0	0	0	0
- SKADOR VID DISTRIBUTION AV LÄKEMEDEL	6	2	4	5	6	4
- OSKÄLIGA SKADOR	20	18	11	15	9	13
* TOTALT	2 451	2 342	2 210	2 385	2 458	2 331
OBETYDLIGA PATIENTSKADOR	62	58	67	89	117	113
EJ PATIENTSKADOR						
- OUNDVIKLIGA ELLER TOLERABLA SKADOR	2 060	1 984	2 031	2 315	2 609	2 484
- ANNAT MOTIV FÖR AVSLAG	3 939	3 409	3 232	3 847	4 376	4 666
* TOTALT	5 999	5 393	5 263	6 162	6 985	7 150
* TOTALT	8 512	7 793	7 540	8 636	9 560	9 594
AVGJORDA SKADEANMÄLNINGAR						
- ERSÄTTNINGSGILLA PATIENTSKADOR	28,8%	30,1%	29,3%	27,6%	25,7%	24,3%
- OBETYDLIGA PATIENTSKADOR	0,7%	0,7%	0,9%	1,0%	1,2%	1,2%
- EJ PATIENTSKADOR	70,5%	69,2%	69,8%	71,4%	73,1%	74,5%
* TOTALT	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
ERSÄTTNINGSGILLA PATIENTSKADOR						
- BEHANDLINGSSKADOR	92,1%	92,7%	92,5%	91,1%	92,1%	93,5%
- INFEKTIONSSKADOR	5,4%	5,1%	5,6%	6,5%	5,5%	4,1%
- OLYCKSFALLSSKADOR	0,9%	1,0%	1,0%	1,0%	1,1%	0,9%
- ÖVRIGA SKADOR	1,6%	1,2%	0,9%	1,4%	1,3%	1,5%
* TOTALT	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
EJ PATIENTSKADOR						
- OUNDVIKLIGA ELLER TOLERABLA SKADOR	34,3%	36,8%	38,6%	37,6%	37,4%	34,7%
- ANNAT MOTIV FÖR AVSLAG	65,7%	63,2%	61,4%	62,4%	62,6%	65,3%
* TOTALT	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

3 Ersättningsgilla patientskador enligt skadeplats

Patientförsäkringscentralen publicerar varje år information om antalet ersättningsgilla patientskador enligt sjukvårdsdistrikt samt det totala antalet skador som inträffat inom den privata sektorn. Mer detaljerad information om skador som inträffat inom ett enskilt sjukvårdsdistrikt kan begäras hos det sjukvårdsdistrikt som har tecknat patientförsäkringen.

När man läser statistiken bör man komma ihåg att antalet patientskador som bedömts som ersättningsgilla i betydande grad kan påverkas av hur många ersättningsbeslut PFC har gjort det ifrågavarande året. Därför ska sifferuppgifterna från olika år inte jämföras direkt med varandra. Enbart utifrån antalet är det inte heller möjligt att jämföra patientsäkerheten i olika sjukvårdsdistrikt, eftersom man bör ta hänsyn till många olika bakgrundsfaktorer såsom kravnivån och antal för de åtgärder som utförs på sjukvårdsdistriktets område, befolkningsstrukturen samt antalet vårdbesök inom hälso- och sjukvården.

UNDER ÅREN 2014-2019 AVGJORDA ERSÄTTNINGSGILLA PATIENTSKADOR

SKADEPLATS	BESLUTSÅR					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
SJUKVÅRDSDISTRIKTENS SKADEPLATSER*)	1987	1847	1751	1853	1843	1785
SAMKOMMUNEN HELSINGFORS OCH NYLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT	383	354	302	386	332	342
SAMKOMMUNEN EGENTLIGA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT	162	149	119	143	170	158
SAMKOMMUNEN SATAKUNTA SJUKVÅRDSDISTRIKT	68	73	73	67	82	68
SAMKOMMUNEN CENTRALA TAVASTLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT	80	91	80	92	96	77
SAMKOMMUNEN BIRKALANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT	210	188	179	132	151	142
SAMKOMMUNEN FÖR SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD I PÄIJÄNNE-TAVASTLAND	75	74	67	87	80	77
SAMKOMMUNEN FÖR SJUKVÅRDS- OCH SOCIALTJÄNSTER I KYMMENEDALEN	98	91	100	100	73	77
SAMKOMMUNEN SÖDRA KARELENS SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSDISTRIKT	40	55	45	46	44	49
SAMKOMMUNEN SÖDRA SAVOLAX SJUKVÅRDSDISTRIKT	33	39	54	58	48	45
SAMKOMMUNEN ÖSTRA SAVOLAX SJUKVÅRDSDISTRIKT	28	18	18	19	23	18
SAMKOMMUNEN FÖR SJUKVÅRDS- OCH SOCIALTJÄNSTER I NORRA KARELEN	64	57	64	84	81	91
SAMKOMMUNEN NORRA SAVOLAX SJUKVÅRDSDISTRIKT	153	129	135	121	95	120
SAMKOMMUNEN MELLERSTA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT	79	90	67	81	67	94
SAMKOMMUNEN SYD-ÖSTERBOTTENS SJUKVÅRDSDISTRIKT	74	65	49	77	56	63
SAMKOMMUNEN VASA SJUKVÅRDSDISTRIKT	32	34	46	36	55	42
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS SAMKOMMUN FÖR SPECIALSJUKVÅRD OCH GRUNDSERVICE	43	31	38	39	48	27
SAMKOMMUNEN NORRA ÖSTERBOTTENS SJUKVÅRDSDISTRIKT	182	143	153	148	181	132
KAJANALANDS SAMKOMMUN FÖR SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD	45	46	31	31	34	36
SAMKOMMUNEN LÄNSI-POHJA SJUKVÅRDSDISTRIKT	27	27	32	28	35	38
SAMKOMMUNEN LAPPLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT	81	69	73	48	63	66
ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	8	7	8	9	7	6
STATENS SKADEPLATSER	0	3	4	6	4	2
ANDRA SKADEPLATSER	22	14	14	15	18	15
PRIVATA SEKTORN	464	495	459	532	615	546
TOTALT	2451	2342	2210	2385	2458	2331

*) Med sjukvårdsdistriktets skadeplatser avses alla de skadeplatser, såsom hälsostationer och sjukhus, som omfattas av sjukvårdsdistriktets patientförsäkring. Även privata aktörers skador som inträffat på sjukvårdsdistriktets hälsostationer och sjukhus ingår i siffrorna, trots att de inte är försäkrade av sjukvårdsdistriktet.

4 Ersättningsgilla patientskador vid olika åtgärder och grundsjukdomar

Ersättningsgilla patientskador är ofta förknippade med operations- och anestesiatgärder, och ersättningar för skador som inträffat i samband med dessa betalades ut i sammanlagt 950 fall 2019. Av dessa var nästan hälften (413) förknippade med operationsåtgärder i muskuloskeletala systemet.

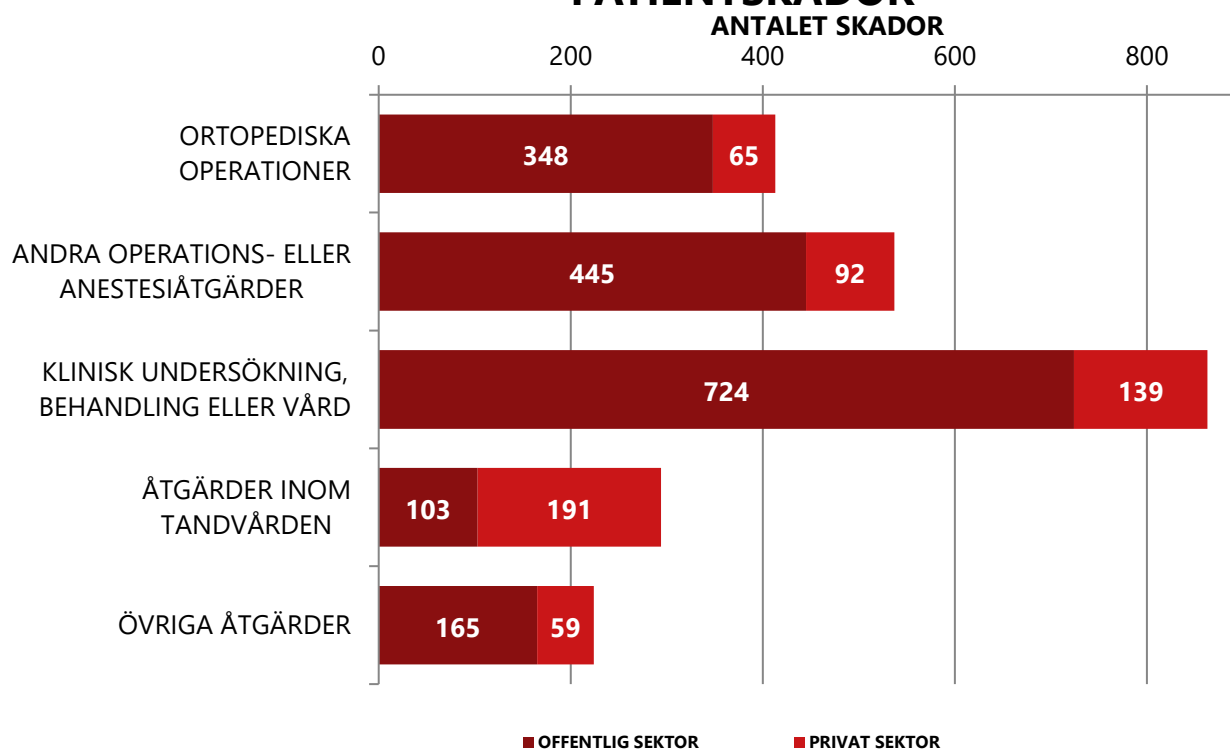
Ersättningar för skador som inträffat i samband med olika typer av kliniska undersöknings- och behandlingsåtgärder betalades ut i sammanlagt 863 fall. Den största gruppen, och den som har vuxit mest under de senaste åren i denna klass för många olika slag av skador, är dröjsmål i diagnostisering och vård. Här rör det sig om att patienten inte har undersökts tillräckligt eller inte remitterats i tid eller för tillräckligt omfattande fortsatta undersökningar, vilket till exempel kan ha lett till att sjukdomen har förvärrats eller behov av tyngre vård och behandling.

Skador som inträffat i samband med åtgärder inom tandvården ersattes i sammanlagt 294 fall. Av dessa inträffade 109 i samband med rotbehandling och 86 i samband med tandprotesbehandling. Utöver ersättningar för skador som inträffat i samband med åtgärder inom tandvården betalades ersättningar för 80 skador, som hade orsakats i samband med operations- och anestesiatgärder i tänder, käke, mun och svalg.

På följande sida finns en sammanställning av antalet avgjorda ersättningsgilla patientskador enligt åtgärd 2019 fördelade enligt vårdplatser inom den offentliga och privata sektorn. Även privata aktörers skador som inträffat på hälsostationer och offentliga sjukhus har i denna fördelning klassificerats som skador inom den offentliga sektorn.

På sidan 11 i publikationen finns uppgifter om de vanligaste grundsjukdomarna vid ersättningsgilla patientskador i avgöranden 2017–2019. I denna statistik som omfattar tre år framträder bland grundsjukdomarna utöver tandsjukdomar även artros i höft (277 st./3 år) och knä (227 st./3 år) samt frakturer i knä eller underben (207 st./3 år), underarm (189 st./3 år), handled eller hand (163 st./3 år) och lårben (137 st./3 år).

UNDER ÅRET 2019 AVGJORDA ERSÄTTNINGSBARA PATIENTSKADOR

UNDER ÅR 2019 AVGJORDA ERSÄTTNINGSGILLA PATIENTSKADOR

ÅTGÄRD	OFFENTLIG SEKTOR	PRIVATA SEKTORN	TOTALT	PRIVATA SEKTORNS ANDEL
OPERATIONS- OCH ANESTESIÅTGÄRDER	793	157	950	17 %
A ÅTGÄRDER PÅ NERVSYSTEMET	71	5	76	7 %
B ÅTGÄRDER PÅ ENDOKRINA ORGAN	10	0	10	0 %
C ÅTGÄRDER I ÖGONREGIONEN	28	16	44	36 %
D ÅTGÄRDER I ÖRON, NÄSA OCH STRUPHUVUD	7	0	7	0 %
E ÅTGÄRDER I TÄNDER, KÄKAR, MUNHÅLA OCH SVALG	25	55	80	69 %
F ÅTGÄRDER PÅ HJÄRTAT OCH INTRATORAKALA BLODKÄRL	12	0	12	0 %
G ÅTGÄRDER I BRÖSTVÄGG, LUNGOR MM.	8	0	8	0 %
H ÅTGÄRDER I BRÖSTEN	11	1	12	8 %
J ÅTGÄRDER PÅ GASTROINTESTINALKANALEN OCH DÄRTILL	111	4	115	3 %
HÖRANDE ORGAN				
K ÅTGÄRDER PÅ URINVÄGARNA, MANLIGA GENITALIER MM.	34	0	34	0 %
L ÅTGÄRDER PÅ KVINNliga GENITALIER	46	1	47	2 %
M ÅTGÄRDER I SAMBAND MED GRAVIDITET OCH	11	0	11	0 %
FÖRLOSSNING				
N ÅTGÄRDER I MUSKULOSKELETALA SYSTEMET	348	65	413	16 %
NA OPERATIONER PÅ RYGG OCH HALS	38	1	39	3 %
NB OPERATIONER PÅ SKULDERBLAD, NYCKELBEN,	26	12	38	32 %
SKULDER- OCH ÖVERARMSLED				
NC OPERATIONER PÅ ARMBÅGE OCH UNDERARM	22	2	24	8 %
ND OPERATIONER PÅ HANDLED ELLER HAND	19	14	33	42 %
NE OPERATIONER PÅ BÄCKEN, KORSBEN OCH SVANSBEN	1	0	1	0 %
NF OPERATIONER PÅ HÖFTLEDER OCH LÅRBEN	107	6	113	5 %
NG OPERATIONER PÅ KNÄ OCH UNDERBEN	71	20	91	22 %
NH OPERATIONER PÅ VRIST OCH FOT	64	10	74	14 %
P ÅTGÄRDER PÅ PERIFERA KÄRL OCH LYMFSYSTEM	21	0	21	0 %
Q ÅTGÄRDER PÅ HUD OCH SUBCUTANA VÄVNADER	12	5	17	29 %
T MINDRE INGREPP	13	2	15	13 %
U DIAGNOSTISK ENDOSKOPI	18	2	20	10 %
ANNAN OPERATIONSÅTGÄRD	3	1	4	25 %
ANESTESIÅTGÄRD	4	0	4	0 %
KLINISK UNDERSÖKNING, BEHANDLING ELLER VÅRD	724	139	863	16 %
ÅTGÄRDER INOM TANDVÅRDEN	103	191	294	65 %
TANDUTDRAGNING UTAN OPERATION	18	14	32	44 %
PLOMBERING	7	18	25	72 %
ROTBEHANDLING	54	55	109	50 %
PROTETISK BEHANDLING	5	81	86	94 %
ÖVRIG TANDVÅRD	19	23	42	55 %
ÖVRIGA ÅTGÄRDER	165	59	224	26 %
RADIOLOGISK UNDERSÖKNING	39	21	60	35 %
INJEKTION, PUNKTION	21	10	31	32 %
KATETRISERING, DRÄNAGE, KANYLERING	14	0	14	0 %
GIPSNING, BANDAGE	14	1	15	7 %
SÄRVÅRD	3	1	4	25 %
FYSIOTERAPI ELLER REHABILITERING	4	4	8	50 %
SJUKHUSVÅRD	12	0	12	0 %
FÖRLOSSNING	14	0	14	0 %
ANNAN ÅTGÄRD	44	22	66	33 %
TOTALT	1 785	546	2 331	23 %

Även privata aktörers skador som inträffat på hälsostationer och offentliga sjukhus har klassificerats som den offentliga sektorns skador.

DE VANLIGASTE GRUNDSJUKDOMARNA VID ERSÄTTNINGSGILLA PATIENTSKADOR I AVGÖRANDE 2017-2019

GRUNDSJUKDOM	ÅTGÄRD			TOTALT ANTAL
	OPERATION ELLER ANESTESI	KLINISK UNDERSÖKNING, BEHANDLING ELLER VÅRD	ANNAN ÅTGÄRD	
1. K04 SJUKDOMAR I TANDPULPAN OCH DE PERIRADIKULÄRA VÄVNADERNA	19	1	415	435
2. K08 ANDRA SJUKDOMAR OCH TILLSTÅND I TÄNDERNA OCH OMGIVANDE VÄVNADER	128	0	217	345
3. M16 ARTROS I HÖFTLEDEN	262	12	3	277
4. M17 KNÄARTROS	202	16	9	227
5. S82 FRAKTUR PÅ UNDERBEN INKLUSIVE FOTLED	98	85	24	207
6. S52 FRAKTUR PÅ UNDERARM	75	110	4	189
7. K02 TANDKARIES	6	1	173	180
8. S62 FRAKTUR PÅ HANDLED OCH HAND	24	126	13	163
9. S72 FRAKTUR PÅ LÅRBEN	68	56	13	137
10. M51 ANDRA SJUKDOMAR I MELLANKOTSKIVORNA	60	54	4	118
ANDEL FÖR DE 10 VANLIGASTE GRUNDSJUKDOMARNA				32 %
11. M48 ANDRA SPONDYLOPATIER	90	15	2	107
12. S83 LUXATION OCH DISTORSION I KNÄETS LEDER OCH LIGAMENT	63	16	5	84
13. K80 GALLSTENSSJUKDOM	69	12	1	82
14. S42 FRAKTUR PÅ SKULDRA OCH ÖVERARM	49	26	6	81
15. K05 SJUKDOMAR I TANDKÖTTET OCH DE PARODONTALA VÄVNADERNA	37	1	40	78
16. M20 FÖRVÄRVADE DEFORMITETER I FINGRAR OCH TÅR	74	1	2	77
17. C50 MALIGN TUMÖR I BRÖSTKÖRTEL	20	21	32	73
18. H25 KATARAKT (GRÅ STARR) VID HÖGRE ÅLDER	61	7	0	68
19. G56 MONONEUROPATI (SJUKDOM I EN ENDA PERIFER NERV) I ÖVRE EXTREMITET	62	5	0	67
20. S63 LUXATION OCH DISTORSION I LEDER OCH LIGAMENT PÅ HANDLEDS- OCH HANDNIVÅ	22	35	5	62
ANDEL FÖR DE 20 VANLIGASTE GRUNDSJUKDOMARNA				43 %
21. M19 ANDRA ARTROSER	55	2	3	60
22. K35 AKUT APPENDICIT	25	31	0	56
23. I63 CEREBRAL INFARKT	0	41	14	55
24. S43 LUXATION OCH DISTORSION I LEDER OCH LIGAMENT I SKULDERGÖRDELN	26	23	4	53
25. M54 RYGGVÄRK	1	42	9	52
26. S92 FRAKTUR PÅ FOT MED UNDANTAG FÖR FOTLED	11	34	3	48
27. S66 SKADA PÅ MUSKEL OCH SENA PÅ HANDLEDSNIVÅ OCH HANDNIVÅ	6	37	5	48
28. R10 SMÄRTOR FRÅN BOK OCH BÄCKEN	19	23	5	47
29. S46 SKADA PÅ MUSKEL OCH SENA PÅ SKULDER- OCH ÖVERARTMSNIVÅ	23	23	1	47
30. M47 SPONDYLOS	37	8	1	46
ANDEL FÖR DE 30 VANLIGASTE GRUNDSJUKDOMARNA				50 %

5 Ersättningsgilla patientskador åren 2014–2016 i relation till antalet utförda åtgärder

Med tanke på patientsäkerheten är det i stället för att granska det absoluta antalet ersatta patientskador, viktigare se på hur många ersättningsgilla patientskador vid olika åtgärder som inträffar i relation till antalet utförda åtgärder.

På följande sida finns en sammanställning av antalet åtgärder i relation till statistikuppgifter om hur ofta ersättningsgilla patientskador inträffar i samband med olika åtgärder.

Granskningen innefattar 30 operationsåtgärder där det numerärt sett inträffar flest patientskador. Det är möjligt att vissa sällsynta åtgärder där ersättningsgilla patientskador inträffar relativt sett oftare trots att antalet skador är lågt lämnats utanför granskningen.

Granskningsåren har valts så att uppgifterna så långt som möjligt är valida: att skadeanmälan för de patientskador som har inträffat under skadeåret redan har hunnit göras och att fallen redan har avgjorts.

Ledprotesoperationer i höftled och knä samt friläggning av ryggmärg och nervrötter har från år till år toppat statistiken över de vanligaste operationsåtgärderna vid ersättningsgilla patientskador. Det utförs ett stort antal av dessa åtgärder årligen och därför inträffar ett större antal ersättningsgilla skador bland dessa jämfört med operationsåtgärder som utförs mer sällan.

Trots det stora antalet är risken för att en ersättningsgill patientskada ska inträffa vid dessa åtgärder relativt liten. Under åren 2014–2016 inträffade ersättningsgilla patientskador vid ledprotesoperationer i höftled eller knä hos sex patienter av tusen, när sammanlagt över 70 000 operationer utfördes.

Även i de övriga vanliga åtgärdsgrupperna var risken för att en ersättningsgill patientskada inträffar liten: under en procent.

När man granskar statistiken bör man dock beakta att patientskadeanmälningar sannolikt inte görs om alla händelser som kunde uppfylla kriterierna för en ersättningsgill patientskada. Hur allvarig den skada som har uppkommit är och hur skadan påverkar den skadelidandes funktionsförmåga, kan inverka på hur aktivt skador i samband med olika åtgärder anmäls.

DE VANLIGASTE OPERATIONSÅTGÄRDERNA VID ERSÄTTNINGSGILLA
PATIENTSKADOR SOM INTRÄFFAT 2014–2016 I RELATION TILL UTFÖRDA ÅTGÄRDER

ÅTGÄRD	PATIENTSKADOR	ÅTGÄRDER -	PATIENTSKADOR /
		(THL)	ÅTGÄRDER (THL)
1. NFB PROTETISKA ARTROPLASTIKER PÅ HÖFTLEDEN	265	37 116	0,71 %
2. NGB APPLIKATION AV KNÄPROTESER	154	33 056	0,47 %
3. ABC DEKOMPRESSION AV RYGGMÄRG OCH NERVROTTER VID DEGENERATIVA FÖRÄNDRINGAR I RYGGGRADEN	140	27 162	0,52 %
4. NHG ARTROLASTIKER / ARTRODESER I VRISTEN OCH FOTEN	114	18 650	0,61 %
5. NAG STELOPERATIONER AV RYGGGRADEN O.DYL.	105	12 797	0,82 %
6. EBB REKONSTRUKTIVA INGREPP PÅ TÄNDERNA	82	-	..*)
7. LCD TOTALA HYSTEREKTOMIER	71	14 530	0,49 %
8. EBA AVLÄGSNANDE AV TAND ELLER DEL AV TAND	66	-	..*)
9. NGE OPERATIONER PÅ KNÄLEDENS LEDBAND / LEDKAPSEL	64	12 380	0,52 %
10. CJE EXTRAKAPSULÄR KATARAKTOOPERATION MED FAKOEMULSIFIKATION	58	130 654	0,04 %
ANDEL FÖR DE 10 VANLIGASTE ÅTGÄRDERNA		38 %	
11. NCJ FRAKTURKIRURGI PÅ UNDERARMEN	56	11 936	0,47 %
12. NHJ FRAKTURKIRURGI PÅ VRISTEN OCH FOTEN	55	13 852	0,40 %
13. ACC OPERATIONER PÅ PERIFERA NERVER P.G.A. FUNKTIONELLA RUBBNINGAR	51	36 118	0,14 %
14. JKA OPERATIONER PÅ GALLBLÅSAN	51	27 049	0,19 %
15. JFB RESEKTION AV TUNNTARM OCH KOLON	47	14 509	0,32 %
16. NBJ FRAKTURKIRURGI PÅ SKULDRA / ÖVERARM	46	7 930	0,58 %
17. NHK SKELETTOPERATIONER PÅ MELLANFOT / TÅR (EXKL FRAKTURKIRURGI)	46	10 879	0,42 %
18. NGJ FRAKTURKIRURGI PÅ PATELLA ELLER UNDERBEN	40	7 898	0,51 %
19. BAA OPERATIONER PÅ SKÖLDKÖRTELN	38	7 586	0,50 %
20. NFJ FRAKTURKIRURGI PÅ FEMUR	38	14 580	0,26 %
ANDEL FÖR DE 20 VANLIGASTE ÅTGÄRDERNA		54 %	
21. JAB OPERATIONER FÖR LJUMSKBRÄCK	37	35 071	0,11 %
22. UJF JEJUNOSKOPI/ILEOSKOPI OCH KOLONOSKOPI	34	-	..*)
23. NDJ FRAKTURKIRURGI I HANDLEN OCK HANDEN	31	10 422	0,30 %
24. NDE OPERATIONER PÅ LEDKAPSLAR/LEDBAND I HANDLEN ELLER HANDEN	28	-	..*)
25. NFC REOPERATIONER PÅ HÖFTLEDSPROTESER	27	5 783	0,47 %
26. JAD OPERATIONER FÖR ÄRRBRÄCK	26	-	..*)
27. JEA APPENDEKTOMI	26	23 385	0,11 %
28. NBL OPERATIONER PÅ SKULDRANS/ÖVERARMENS MUSKLER OCH SENOR	23	19 652	0,12 %
29. NDG ARTROPLASTIKER/ARTRODESER I HANDLEN ELLER HANDEN	23	6 013	0,38 %
30. JAH EXPLORATIVA LAPAROTOMIER OCH DIAGNOSTISKA LAPAROSKOPIER	22	15 823	0,14 %
ANDEL FÖR DE 30 VANLIGASTE ÅTGÄRDERNA		64 %	

* I antalet åtgärder saknas helt eller delvis uppgifter från den privata hälso- och sjukvården, och därför är det inte möjligt att ange antalet patientskador i relation till antalet utförda åtgärder.

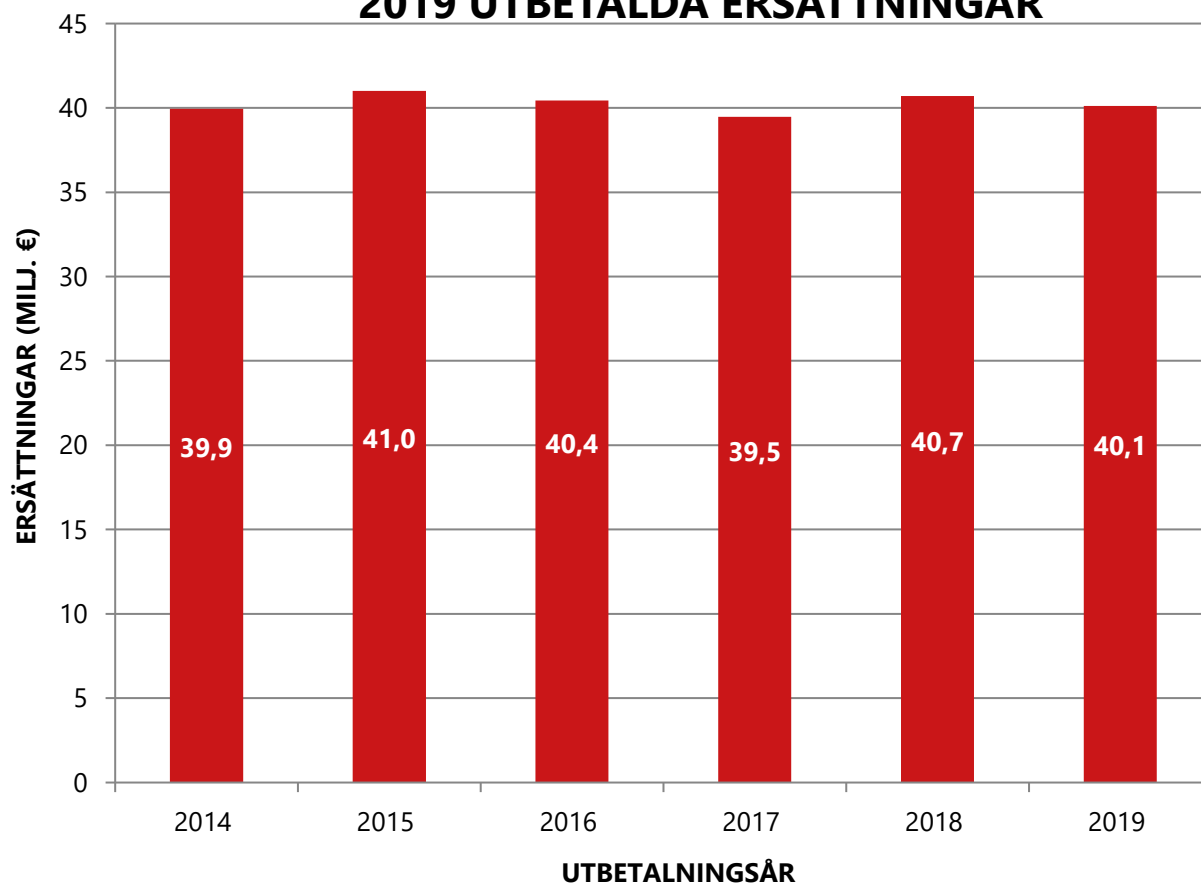
6 Utbetalda ersättningar från patientförsäkringen

De ersättningar som betalas ut från patientförsäkringen fastställs enligt bestämmelserna i patientskadelagen (585/1986) och skadeståndslagen (412/1974). Vid bedömningen av ersättningarna beaktas även patientskadenämndens beslutspraxis, och i tillämpliga delar följs trafikskadenämndens instruktioner och normer.

Det största enskilda ersättningslaget med en andel på över 40 procent är ersättning för inkomstförlust. En tredjedel av ersättningarna utgörs av ersättningar för så kallade immateriella skador, dvs. ersättningar för tillfälliga eller bestående men. En fjärdedel av de ersättningar som betalas ut är ersättning för sjukvårdskostnader eller andra kostnader som har orsakats av patientskadan.

År 2019 utbetalades sammanlagt 40,1 miljoner euro i ersättningar från patientförsäkringen, inklusive administrativa kostnader för ersättningsverksamheten och patientskadenämndens kostnader. Ersättningar utbetalades i huvudsak för ersättningsgilla patientskador som inträffat redan tidigare och som avgjorts före 2019. Till exempel ersättningar för inkomstbortfall kan betalas i form av pensionsliknande ersättning månadsvis i flera år eller årtionden efter att patientskadan har inträffat. Bland annat sjukvårds- och läkemedelskostnader och andra kostnader ersätts också till den skadelidande så länge som de uppkommer.

FRÅN PATIENTFÖRSÄKRINGEN UNDER ÅREN 2014-2019 UTBETALDA ERSÄTTNINGAR

KOSTNADER FÖR PATIENTFÖRSÄKRINGSSYSTEMET OCH UTBETALANDE SKADEERSÄTTNINGAR ENLIGT ERSÄTTNINGSLAG

